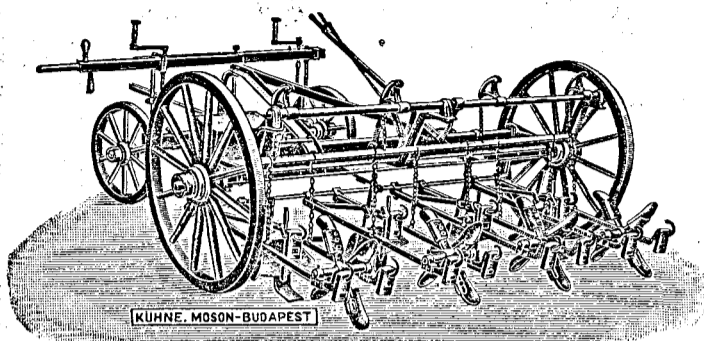


# ERDÉLYI GAZDA

XL. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1908. Március 29

73 SZÁM.

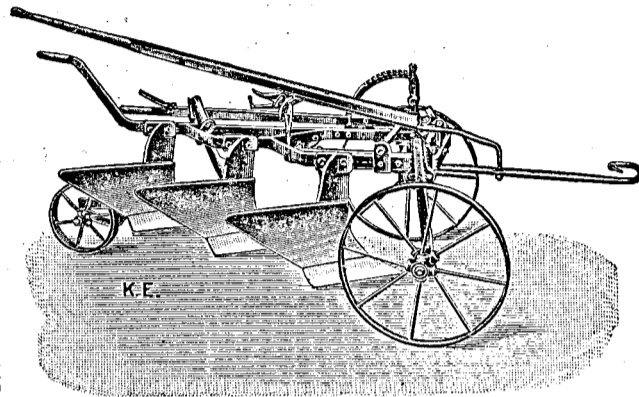


**KÜHNE E.** hazánk legrégebbi mezőgazdasági gépgyárában — **Mosonban**

elismert gondos kivitelben készülnek: Egy- és többvasu acélekék. Rét- és szántóföld-boronák. Mélyítő- és porhanyító eszközök a tavaszi szántás helyettesítésére.

**„Mosoni Drill“**

sorvetőgépek.



**Uj!** „Económ“ műtrágyaszórók  
Burgonyamivelő eszközök  
Laass-féle répakapáló-gépek  
Osborne-Aratógépek

Főraktár: Fiokraktárak  
Budapest, Temesvár és  
VI., Váci- Debreczen.  
körút 57a.

1672

## Jutalmazó mellékipar gazdak számára

Homokból és cementből mindenki szakismeret nélkül előállíthat homoktéglaikat, cement-födélcserepeket, csöveket csatornázásra, alagosövezéseket, padlólapokat, itató vályukat stb.

**Felette egyszerű gyártás kipróbált gépeinkkel és formáinkkal.**

Kivánatra ingyen küldjük 82-es számú árjegyzékünket. Könnyen érthető használati utasítást minden géphez adunk. Üzem berendezéshez oktatót küldünk, kívánatra állandóan is. — Levelezés magyar nyelven.

Különlegességi gépgyár homok értékesítésére

**LEIPZIGER CEMENTINDUSTRIE** Dr. Gaspary & Co.

MARKRANSTÄDT bei Leipzig.

Homokvizsgálat, próbafeldolgozás, minták ingyen.

Legnagyobb gyár a maga nemében



270 munkas 95 szabadalom stb.

Előnyös feltételek.

Törlesztő kölcsönök.

## Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

Részvénytársaságnál

Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók föld-birtokok és városi bérházakra.

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv. — Bérházaknál a telekkönyv, házberadó vallomás hitelesítve és az épület vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsönöknél számítatik, kisebbeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál az

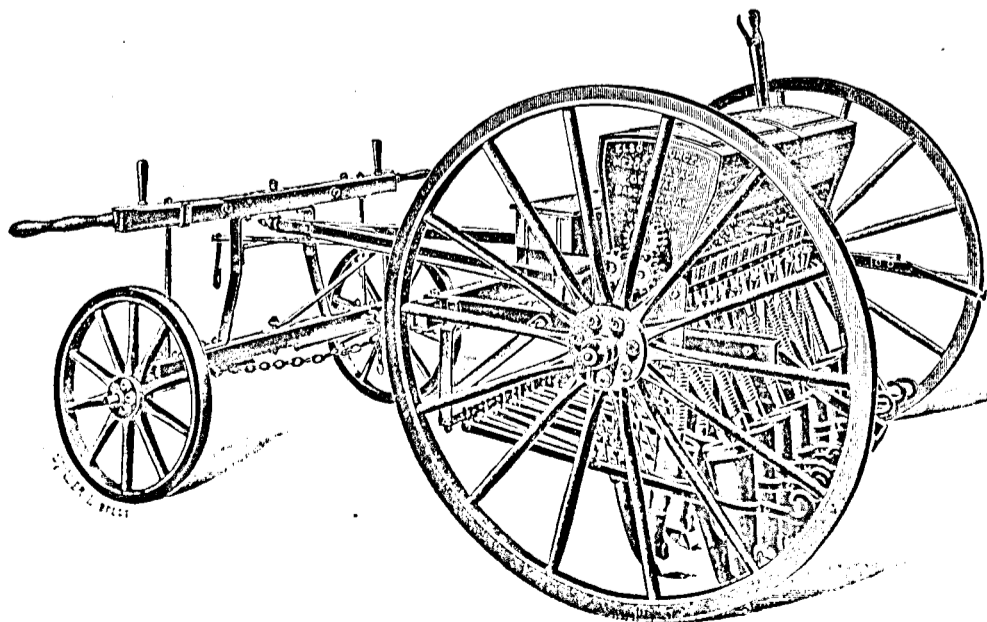
**Igazgatóság.**

Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

1501

Gyors és olcsó lebonyolítás.

Teljes 100-as árfolyam.



## Szabadalmazott LOSONCZI DRILL

a legjobb sorvetőgép!

**Tolókerékrendszer** alsó- és felsővetésre.

Tessék leírást és ajánlatot kérni!

— Gazdáknak kedvező fizetési feltételek. —

Első

**Losonczy Mezőgazdasági Gépgyár**

Basch és Tarján mérnökök Losoncz.

2054

**Kedvező alkalom! Huzás már október 5-én.**

Az árfolyamok esése következtében csekély tőkebefektetéssel

**1 és fél millió korona**

összegű fő- és melléknyereményekre játszhatik évi 3 húzában, ha vesz nálunk egy

**Hazai Takarékpénztári sorsjegyet**

14 havi részletfizetésnél havi . . .	9.-	korona
16 " " " " " " " " " " " " " " " "	8.-	"
19 " " " " " " " " " " " " " " " "	7.-	"
23 " " " " " " " " " " " " " " " "	6.-	"
28 " " " " " " " " " " " " " " " "	5.-	"

lefizetése mellett, vagy pedig letétjegyre napi árfolyamon 20.- K foglaló ellenében tetszés

1007

Egy sorsjegyre több nyeremény is eshetik.

Kapható a

**Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaságnál,**

Kolozsvárt, Mátyás király tér 7. szám alatt.

szerinti törlesztésre. Az első részlet, vagy a foglaló lefizetése után a sorsjegyek nyereményei a vevőt illetik.

**Huzások:**

február 5-én, összesen 420.000 K nyereménnyel, június 5-én, összesen 420.000 K nyereménnyel október 5-én, összesen 731.000 K nyereménnyel,

Pénzt nem veszítheti el, mert minden sorsjegy okvetlen nyer legalább 100.- K törlesztő összeget, mely esetben még egy nyereményjegyet is adnak 30-40 K értékben, mely nyereményjegy az 1976. évig valamennyi húzáson játszik.



**Szőlő-  
oltványokat**

szállít, fajtisztasságért jótallva legdusab választékban a már évek óta

1996 II. elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

**Küküllőmenti első szőlőoltvány telep**

tulajdonos: **Caspari Frigyes.**

Medgyes 130. sz. (Nagyküküllőmegye.)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó-, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltetlen megbízhatóságáról.

# TRÁGYAGIPSZ!

Mint az összes hazai gipsz-gyárak központi irodája, ajánlunk

## — KITÜNŐ TRÁGYAGIPSZET. —

A leghálásabb és legolcsóbb műtrágya a trágyagipsz, mely különösen sikerrel alkalmazható:

istállótrágya javítására és konzerválására. luczerna, lóhere és pillangós növények trágyázására, mészszegény vagy szikes talajok javítására, szőlőtrágyázásra, burgonya és konyha-kertészethez.

Legolcsóbb árajánlattal bármely vasuti állomásra a legnagyobb készséggel szolgál a

**Magyar Gipszkereskedelmi Részvénytársaság Budapest,**  
V. ker. Dorottya-utca 9.

2137

LOKOMOBILOK, GOZCSEPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK,  
ARATÓGÉPEK, TALAJMÍVELŐ ESZKÖZÖK,  
TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

TELVANATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEJYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRGYŰKÖKSÉGE, BUDAPEST

# ERDÉLYI GAZDA

AZ E. G. E. TAGJAI INGYEN KAPJÁK  
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 K.,  
1/4 ÉVRE 3 KOR., EGY SZÁM 24 FILLÉR.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET, ERDÉLYRÉSZI GAZDASZTI EGYESÜLET  
ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.  
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:  
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.  
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

## TARTALOM:

### Önálló eredeti cikkek:

Javaslat egy népies minta gazdaság szervezésére vonatkozólag.	175
Baromfiak haszna a szőlőben. <i>Reiter Oskár.</i>	176
Az erdélyi szőlő metszése.	177
A hernyók irtása. ...y...z.	178

### Kisebbszakközlemények:

A baromfitrágya. — Ujborok második fejtése. — A zöldség élék oltalma a tavaszi fagy ellen. — A méhek és a gyümölcs. — Az öreg tyukokról.	178
--	-----

### Irodalmi szemle:

Adatok a magyar agrárpolitikához a jobbágy-ság felszabadítása után. — A Magyar Gazdaszövetség.	179
--	-----

### Egyleti élet:

Meghívó.	179
----------	-----

### Kormányintézkedések:

A gazdák szőlőkaró-szükséglete. — Az erdősítési jutalmak kiosztása. — Magyarországi származású sertéseknek.	179
---	-----

Vegyes közlemények.	180
---------------------	-----

### Hirdetések.

## Javaslat egy népies minta gazdaság szervezésére vonatkozólag.

### II.

#### Az állattenyésztés.

..... gazdasága jelenleg a következő állatállománnyal van benépesítve:

2 drb. (7 és 5 éves) fejős, vemhes piros-tarka, inkább pinzgauji jellegű tehén, értéke 800 korona, tovább tenyésztésre alkalmasok.

1 drb. (7 éves) korcstehén, értéke 300 korona, továbbtenyésztésre nem való.

1 drb. (10 éves) magyar tehén, értéke 120 korona, továbbtenyésztésre nem való.

2 drb. (2 és 5 éves) tarka tinó, megtartandó igásökornek.

2 drb. (9 hónapos) tarka tinó, felnevelendő igásökornek.

1 drb. (7 hónapos) korcstinó, eladandó.

4 drb. 5 hónapos süldő, korcs, jövő évi hizlalásra.

2 drb. öreg koca, értéke 120 korona, továbbtenyésztésre nem valók.

Mint továbbtenyésztésre alkalmatlan, eladásra alá kerülne tehát a fenti állományból 2 darab mustra tehén 420 korona, 1 tinó 60 korona és 2 darab koca 120 korona, mindösszesen 600 korona értékben.

Keresztúron a jól és tisztán kezelt tejnek mindég magas ára és biztos piaca van, törekvünk tehát oda kell irányuljon, hogy a szervezendő minta gazdaság főjövedelmi forrását a tejtermelés és az evvel kapcsolatos tenyészállat szaporítás kell hogy képezze. Mivel a szükséges takarmánymennyiség és minőség a fenti vetésforgóban biztosítva van, a cél elérése szempontjából, 8 drb. elsőrendű fejőstehén beállítását tartom szükségesnek. A tejjgazdaság megkezdésére 2 drb. megfelelő tehénnel már rendelkezünk, hogy azonban a felszerelés sok költségbe ne kerüljön, ezeken kívül 2 drb. elsőrendű, előrehaladott vemhes, vagy friss borjas fiatal honyhádi tehén beszerzése válik szükségessé. Ezen 4 drb. tehén szaporulékából azután pár év múlva a javasolt 8 drb. fejős tenyésztehenet elő lehet állítani.

Hogy a mintagazdaságot intenzív művelésben tudjuk részesíteni, gondoskodnunk kell megfelelő igás erőről, amelyet 2 darab tarka ökör és 2 drb. muraközi tenyészkanca alkalmazása által vélek elérni. A magyar marha évről-évre tért veszít, helyét a jövedelmezőbb nyugati marha foglalja el, mintagazdaságunkban meg kell mutatassuk tehát a népnek, hogy habár nem is oly szívesen, de megfelelő bánás és tartás mellett, a színes ökör s a hidegvérű ló képes lesz a fehér ökör helyét pótolni. Példa erre a dunántúli dombosvidék. Mustrálás után pedig gyorsabban feljavítható és jövedelmezőbbben értékesíthetők. A szükséges igaerő a mintagazdánál meglévő 4 drb. tarka tinóból lesz felszerelve.

Könnyebb gazdasági munkák végzésére, a szükséghez mérten, két vagy négy tarka tehenet is igénybe veszünk. A keresztúri járásba egyik birtokos részére 4 drb. muraközi kancát már hoztunk be, jövő tavaszi megvételre lefoglaltunk egy muraközi mént, így alkalmunk nyílik arra, hogy a mintagazdaság részére beszerzendő muraközi igáskancái, alkalmas ménhez jussanak.

Tapasztalati tény, hogy ha a vést távol tudjuk tartani, legjövedelmezőbb állattenyésztési ág a sertésenyésztés, hogy tehát a létesítendő mintagazdaságban ezen állatfaj is képviselve legyen, 2 drb. kondorszőrű fehér mangalica tenyész kocát is kell beszerezni.

A mangalicát alkalmasabbnak tartom azért, mert a hideget jobban bírja, kevésbé igényes, főleg szalonát és zsirt termel, a mi munkás népünknek pedig erre van szüksége és nem a kényesebb angol disznó sokjára. E vidéken kelendősége csak a zsirtertésnek van.

A kiszemelt minta gazda lakása és belsősége, közel van a várost átszelő, Gagy patakhoz, célravezető tehát, hogy udvarán nemes vízi baromfiakat és valamely elismertebb tyukfajtát tenyészten. Ezért egy törzs emdeni vagy orosz lud, 1 törzs pekingi kacsa és 5 tojó meg 1 kakas sárka orpington tyuk adományozását hozom javaslatba.

Fenti tervezet szerint tehát beszerzendő illetve adományozandó volna a minta gazdaság részére:

2 drb. nyugati tehén,	1200 korona.
2 " muraközi kanca	2000 "
2 " tenyész-koca	200 "
3 " tenyész-lud	60 "
3 " tenyész-kacsa	30 "
6 " tenyész-tyuk	40 "

Mindösszesen 3580 K értékben

A tenyésztetben szaporított számfelletti és mustra egyedeket, a rendelkezésünkre álló erő és hizlaló takarmányokkal feljavítva képesek leszünk jövedelmező árban értékesíteni.

Mint ahogy az állattenyésztési ág fogja képezni a szervezendő népies minta gazdaság legerősebb alapját és úgy szólván egyedüli jövedelmi forrását, önként következik, hogy mindazon tenyészfeltételeket, amelyeket az okszerű állattenyésztés a gazdától megkíván, a bőségesen rendelkezésre álló sokféle jó takarmányból, az állatállomány mind meg fogja kapni.

#### Gyümölcsfatenyésztés.

Községünk klímája és talajviszonyai elég kedvezők, különösen alma és szilvafélések termesztésére. Dacára ennek, azt tapasztalom, hogy a népies termelésnél, a gyümölcsfa kultúra nincsen kellőleg felkarolva. Pedig a gyümölcs ezen vidéken még a külföldiek által is igen keresett termény és jobb sorsot érdemelne.

== Jobb és ==  
**megbízhatóbb**  
== magvakat ==  
nem is ajánlhatunk,  
— mint a minőket —  
33 év óta  
**Mauthner**  
**M** \* **Ödön**  
cs. és királyi udv. szállító  
magkereskedésében  
**BUDAPESTEN**  
VII., Rottenbiller-u. 33. sz.  
IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz. kapható.  
Árjegyzék kívánatra ingyen és  
bérmentve. 1002

MAGYAR Gazdasági és kerti

# MEZŐGAZDÁK MAGVAK

SZÖVETKEZETE legjobb beszerzési forrása.

1006

Célszerűnek tartom tehát, hogy a minta gazdaság mintegy 10 holdnyi természetes takarmány termő területén bevezessük a gyümölcsfatermesztést, egyelőre mintegy 200 drb almafa (100 batul, 100 ponyik) és 100 drb besztekerrel szilva ingyen adományozása és elültetése által.

A gyümölcsfákat egymástól távol 15 m. tő és 20 m. sortávolságban ültetném, azért, hogy a takarmányterület művelési munkáit akadálytalanul lehessen foganatosítani. Önként értetődik, hogy az ültetendő gyümölcs csemeték töveinek felásására, karózására, ápolására és trágyázására gond lesz fordítva.

**Holtileltár.**

A kiszemelt minta gazdaság csak primitív eszközökkel van felszerelve, egyedüli számbavehető gép a mi udvarán látható, egy Kühne-féle kultivátor. Habár vidékünkön még nem ütötte fel fejét az áldatlan szociális igazság, mégis sajnos tapasztaljuk, hogy a cseléd és munkás viszonyok napról-napra rosszabbak és a birtok jövedelmével arányban nem állva drágábbak. Szükséges tehát, hogy a kézi erő jelentékeny redukálásával teljes erőnkől áttérjünk a gép kultúra alkalmazására, hogy megmutassuk az elégedetlen nyers erőnek, hogy mindennek van határa és náluk nélkül is lehet boldogulni. Szereljük fel tehát a minta gazdaságot minden olyan géppel, mely az elégedetlen emberi erőt hivatva van pótolni, szereljük fel csak azért is, hogy megmutassuk a követeléseiben határt nem ismerő munkás elemnek, hogy vannak módok, amelyek alkalmazásával a kézi erőt jelentékenyen mellőzhetjük.

*Beszerzendő.*

1 drb. lejtőn és sikon egyformán használható könnyű járású és könnyen szabályozható 11 soros vetőgép ára . . . . .	450 kor.
1 „ Böcher féle eke . . . . .	100 „
1 „ Jurenák-féle eke . . . . .	80 „
1 „ Grubber porhanyító . . . . .	180 „
1 „ Kühne-féle 3 tagu hajlékony borona . . . . .	90 „
1 „ lókapu . . . . .	60 „
1 „ Kalmár-féle szelelő rosta . . . . .	180 „
1 „ trieur, konkolyozó . . . . .	300 „
1 „ Hoffer-féle triumf répa és tök vágó . . . . .	100 „
1 „ szecsckavágó . . . . .	100 „
1 „ réti-borona . . . . .	160 „
1 „ fűkaszaló . . . . .	400 „
1 „ lógereblye . . . . .	120 „
1 „ trágyalé szivattyú . . . . .	140 „

**Épületek.**

Kivánatos, hogy a minta gazdaságnak nemcsak a külső képe legyen megnyerő és rendezett, hanem belsőisége is tisztaság, helyes beosztás is célszerű elrendezés által homlokán viselje a mintaszerűség jellegét. Közös hibája a székely kisgazdáknak, a célszerűtlen, kevésbé megfelelő és kevés izlésre mutató építkezés.

Ugyanazon bajok tapasztalhatók, a kiszemelt minta gazda eddigi építkezésénél is. Istállója alacsony, szűk és kényelmetlen és így okszerű állattenyésztésre nem alkalmas. Ezen észrevételeim vonatkoznak a többi gazdasági épületekre és a lakóházra is. Trágya kezelés a kisgazdáknál ismert módon történik, sok anyag vesztéssel és tömegapadással. Szükséges tehát, hogy cementszerű fenekű és falazatu célszerű trágya telepet építsünk, amelyben mások által is szemléltetni tudjuk a rendszeres trágya kezelést.

Az istállót feltétlenül át kell alakítani, mert a mai állapotában értékes állatok befogására illetve tenyésztésére teljesen alkalmatlan.

A trágyatelep építésére s a meglévő gazdasági épületek átalakítására vonatkozó tervrajzokat csak akkor fogom elkészíteni, amikor ezen javaslatom felsőbb helyen jóvá lesz hagyva.

Trágyatelep építésére . . . . .	300 kor.
Épület alakításokra . . . . .	700 „

segélyt hozok javaslatba. Összesen 1000 kor.

**Konyhakertészet.**

Zöltség termelési célokra 600 □-öl területű elsőrendű szántó áll rendelkezésre, mely egy birtoktestet képezne a lucerna táblával. Ezen terület a gazda lakásától negyed óra járásnyira van és azért kell konyhakerti célokra, mert a lakóház mellett erre alkalmas terület nincsen. Vidékünkön, a székely asszonyok legnagyobb része, nem fordít kellő gondot a zöldegytermelésre, következtetem abból, mert a helybeli és udvarhelyi heti piacon csak kevés és silány konyhakerti növény kerül a székely asszonyok termelvényéből eladásra. Ha egy pár bolgár kertész nem hozna zöldegyet, a helyi szükséglet nem lenne fedezve. Minta gazdaságunkkal tehát e tekintetben is jó példával kell előljárjunk. Különösen fontosnak találom, hogy egy-két évi gyakorlat és tapasztalat szerzés után bevezessük mintagazdaságunkban a konyhakerti magvak termelését, ezen igen jövedelmező termelési ág könnyen meghonosítható, már csak azért is, mert a kiszemelt minta gazdának több leány gyermeke van, akik e célra sikeresen foglalkoztathatók.

Mivel a mintagazdaság, egyúttal a tanító képző ifjúságának tangazdaságát is képezi, a tanító képző kertész tanítója a mintagazdaság konyhakertészetét irányítja, ellenőrzi s a szükséges szaktanácsokkal ellátja.

**A javaslatba hozott állami segélyek csoportosítása.**

1. Tenyész állatok beszerzésére . . . . .	3530 kor.
2. A gépek beszerzésére . . . . .	2320 „
3. Gyümölcs csemetékre . . . . .	150 „
4. Építkezési célokra . . . . .	1000 „
5. Az első termelési évben szükséges vetőmagokra:	
5 q. zabosbüköny a 20 K. . . . .	100 „
0.5 q. tengeri a 14 K. . . . .	7 „
10 kgr. répamag a 1 K. . . . .	10 „
10 q. burgonya a 4 K. . . . .	40 „
5 q. buza-rosz a 20 K. . . . .	100 „
1.5 q. árpa a 14 K. . . . .	21 „
2 q. zab a 14 K. . . . .	28 „
75 kgr. lóhere a 2 K. . . . .	150 „
10 kgr. lucerna a: 2 K. . . . .	20 „
1 q. szentjános rozs bükönyvel . . . . .	28 „
Konyhakerti magokra . . . . .	10 „

mindösszesen 7514 kor.

A mintagazda, a jelenlegi állományból eladás alá kerülő állatok után befolyó 600 koronát, az épületek átalakítási költségeire fordítaná.

A mintagazdaság tulajdonosa rendes munka naplót és az utasításoknak megfelelő pontos számadást fog vezetni. A mintagazdaság a mindenkori gazdasági szaktanár vezetése alatt áll.

Magam is elismerem, hogy egy népies mintagazdaság átszervezésére 7514 korona állam segélyt adományozni kissé nagy összeg, de ha tekintetbe vesszük azt a célt, melyet a szervezni szándékolt tangazdaság, a tanító jelöltek közzgazdasági kiképzésénél szolgálni

fog s ha figyelmen kívül nem hagyjuk azt a hatást, amelyet egy jó kezében levő mintagazdaság a vidék népies gazdálkodására gyakorolhat, akkor arra az eredményre jutunk, hogy a székelyföldi miniszteri kirendeltség ilyen irányu anyagi befektetése, csak gyümölcsöző lehet.

Mióta államszolgálatban vagyok, már 5 mintagazdaság szervezésével voltam megbízva, ezek mindenikénél a nyert állami segély 4—5 ezer korona között váltakozott.

Mivel a Keresztúron létesíteni szándékolt tanítási célt is fog szolgálni, bizonyára meg fogja a nagym. kormány is a jelentékenyebb anyagi áldozatot.

**Baromfiak haszna a szőlőben.**

Irta: Reiter Oszkár.

Ismerek vidékeket, ahol mihelyt kitavasodik, a kotlókat a kis csibékkel együtt kiviszik a szőlőbe s ott tartják azokat mindaddig, míg a szőlőnek érési ideje bekövetkezik.

Miután ennek az élelmességnak rendkívül gyakorlati hasznát beláttam, magam is neveltek a szőlőben nagymennyiségű baromfit, sőt van a szőlőben nagyszabású fajbaromfi telepem, hol sárga és fehér orpingtonokat, pekingi kacákat és emdeni libákat tenyészttek.

Az emdeni libák és pekingi kacák bekerített néhány holdnyi legelőn legelésznek, de a csibék állandóan a szőlőben tartózkodnak, ott kapargálnak egész napon át, összeszednek mindenféle fümagot, bogarakat, gilisztákat s eközben rendkívül jól kifejlődnek.

Oly szőlőben, hol baromfiak járnak, a kártékony rovarok el nem szaporodhatnak, mert a baromfiak azokat mind összeszedik, különösen a cserebogár-pajort, ez a legkedvesebb falatjuk, de emellett az olyannyira kártékony kendermagbogarat is elpusztítják egytől-egyig.

A kendermagbogár már kora tavasszal tömegesen rágja a termőcsapok rügyeit s a gazda sokszor nem is veszi észre, hogy mi az oka annak, hogy gyenge termést hozott a szőlője. Persze, mert a kendermagbogár pusztítására senki sem ügyel s nem is oly könnyen fedezhető az fel, mert színre hasonló a talajhoz. Összeszedése emberi erővel igen nehéz volna, azért tenyészünk szőlőinkben baromfiakat, mert ezek a kendermagbogarakat, — mihelyt felbukkannak s mielőtt a szőlőrügyekben még kárt tettek volna — elpusztítják az utolsó darabig. A szőlő másik nagy ellenségével, a hamvas vincellér-bogárral ugyanugy bánnak el, nem marad abból még hirmondó sem.

A szőlőben nevelt baromfit külön etetni szükségtelen, mert egész napon át bőségesen megkeresi magának a szükséges ételét. Attól nem kell tartani, hogy ha a baromfi átmegegy a szomszéd szőlőjébe, emiatt perpatvar támad, mert a gondolkodni tudó okos szomszéd szívesen látja szőlőjében a szomszédból átjött baromfit, mert csakis haszon az neki, ha nála is összeszedi a kártékony rovarokat.

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.  
 Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kékzöldek és finom angol és francia zsebkendők.  
 Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, hálós ingek és kabátok.  
 Fű és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

**Sárga Kristof**  
 utóda  
 fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára  
 Kolozsvárt, Deák Ferencz-u. 3. 1008  
 Telefon-szám 567. Telefon-szám 567.

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyszakasz szerűen készítve, olcsó árban található.  
 Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.  
 Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

Vannak szőlősgazdák, kik azt mondják, hogy a baromfi a szőlőben kárt is okoz. Ez nem áll, mert a fiatal rügyeket nem bántja, sőt a szőlő virágzásakor sem okoznak semmiféle kárt; vagy ha éppen úgy tetszik, a virágzás idejére egy méter magas sodronyfonatos kerítéssel bekerített helyen zárva tartjuk őket s az elvirágzás után ismét szabadon bocsátjuk.

Ha a baromfiak a szőlőcsapokhoz kapcsolnak, sokan azt hiszik, hogy a rügyeket csipik le, pedig dehogy, ilyenkor a csibe valamely rovar, talán éppen a legkártékonyabb kendermagbogarat vagy hamvas vincellérbogarat szedi le a tőkéről.

Ha a szőlő érésének ideje bekövetkezett, akkor néhány hétre elzárjuk a baromfiakat sodronyfonatos vagy egyéb módon bekerített helyre, szüret után azonban ismét kieresztjük.

A baromfi a gyümölcsösnek kártékony rovarait: a hangyákat, hernyókat és azok álcáit s a kapálás közben a felszínre jutott számtalan rovar és kukacot is mind összeszedi.

Homoki szőlőben rendkívül nagy károkat okoz a cserebogár nagyságu fényes és zöld színű ugynevezett fináncbogár, mely a szőlő leveleit egészen lerágja s teljesen kopaszra teszi a szőlőtőkét; emiatt persze a szőlő bogyója, de maga a szőlő vesszője is éretlen marad s a jövő évi termés is veszélyeztetve van.

Ahol a fináncbogár fellép, valóságos csapás az a szőlőre s csakis a baromfi képes azt teljesen kipusztítani. Kézzel is lehet irtani, ha kora reggel minden egyes tőkét valamely fadarabbal megütünk vagy kézzel megrázunk s a rázástól lehullott bogarakat összeszedjük.

Ez a bogár, éppen úgy, mint a cserebogár, a földbe, illetve homokba rakja le petéit, ott az álca két évig fejlődik s ezalatt a szőlő gyökereit összerágván, igen nagy kárt okoz, míg aztán újra előbújik a kifejlődött, szárnyakkal bíró szőlőellenség. Halas vidékén láttam szőlőket, ahol 80—90 drb fináncbogár volt egy-egy tőkén, melyek a leveleket fél nap alatt teljesen lerágták. Hold számra ellepte a fináncbogár a tőkéket.

Ha reggel harmat van, akkor jó ideig a földön mászik, mert nedves szárnyaival repülni nem bír, de mihelyt megszárad, azonnal elrepül. A földön mászkáló fináncbogarat kézzel is összeszedhetjük, de ha baromfi van a szőlőben, napszám nélkül is felszedi az mind.

A szőlőben, szabad levegőn nevelt baromfi fél annyi idő alatt kifejlődik, mint a zárt helyen nevelt, amellet pompásan meg is hizik.

A baromfi trágyája is megbecsülhetetlen értékkel bír s az is hasznos a szőlőre.

Aki csak teheti, jól teszi, ha szőlőjében

minél több baromfit nevel, mert kettős haszna lesz abból. Ha netán zöldeges kertünk van a szőlőben s azt féltjük a baromfótól, akkor kerítsük azt be 1 méter magas sodronyfonattal, így a baromfi oda bemenni nem fog. (B—k.)

### Az erdélyi szőlő metszése.\*

Mielőtt a metszések tekintetbe veendő fontosabb körülményekre rátérnék, szükségesnek tartom röviden egyik legjobb karikás rendszerünket ismertetni a következőkben: Az elültetett gyökerez oltvány vesszőjét, ültetés utáni első évében, 2 rügyes csapra metszük. Válogatáskor ugyanakkora hajtásokat hagyunk, miket a karóhoz aggatunk. Kötözéskor a meghagyott két hajtást a karóhoz kötve, a kinövő honalj hajtásokat egy levélre visszacsipjük. Második évben a felső vesszőt erősségéhez képest 30—35 cm. hosszú ugarcsapra, az alsót egy rügyes csapra metszük. Válogatáskor az ugarcsapon két, a tartalék csapon egy hajtást hagyunk. Kötözéskor a meghagyott hajtásokat egy levélre visszacsipjük. Harmadik évben az ugarcsap erősebbik vesszőjét egy, a tőke erejéhez mért félkarikára hajtjuk, míg a másikat eltávolítjuk a tartalék csap vesszőjét pedig 2 rügyes csapra metszük. Válogatáskor a karika közvetlen maghajtásánál, vagyis a vállon előtörő 3 hajtást magfának meghagyva, a karóhoz aggatjuk; s a tartalékcsapból leendő 2 hajtást sértetlenül hagyjuk. Kötözéskor a karika termőhajtásait a termés felett 4, a termést nem hozottakat pedig 3 levélre csipjük vissza és mind a két tőn kijövő honaljhajtásokat többször eltávolítjuk. A magfának meghagyott hajtásokat karóhoz kötve, tovább neveljük és az előforduló honaljhajtásokat egy levélre visszacsipjük; a tőke alján lévő tartalék csap hajtásaival hasonlóan járunk el, azzal a különbséggel, hogy azokat 1 méter magasságban elcsonkazzuk. Ősszel a kitermett fél karika eltávolítása után megmaradt vesszőket gondosan elfedjük. Negyedik évben a fiatal combon lévő három vessző közül a két alsót a tőke erejéhez mért nagyságu karikának hajtjuk, a felsőt eltávolítjuk; a tartalék csap két vesszője közül a felsőt eltávolítjuk, az alsót pedig 2 rügyes csapra metszük. Válogatáskor, kötözéskor ugyanúgy járunk el mint fentebb, de ha a tartalékcsp felugrott volna, felválthatására egy más helyen előtört hajtást hagyunk meg. Ezen rendszer szerint tehát évenként gondoskodni kell 2 karikáról, az azok vállain felnevelt 3 magfáról és egy 2 rügyes tartalék-csapról. Más hajtásoknak nevelésére, illetve meghagyására nem lévén semmi szükség, azok ha előfordulnak, mindig többször eltávolítandók.

A nyitás után következik a szőlő egyik

\*Könyv Gerő „Az erdélyi szőlőművelés állandó évi munkái” című most megjelent füzetéből.

legfontosabb munkája a metszés, minek véghezvitele igényli a legnagyobb szakértelmet, mivel ezen munkát helyes keresztül vitelétől függ legnagyobb részben a szőlőművelés jövedelmezősége. A metszés célja:

1. Szabályozzuk a termés minőségét és mennyiségét. Az az, ha azt akarjuk, hogy jó minőséget kapjunk, akkor rövidebbre metszünk, mert így kevesebb teremvén, az jobban kifejlődik, ha pedig sok termést szándékunk nyerni, akkor hosszabba metszünk.

2. Fentartjuk a szőlőtőke termőképessége és a talaj termőereje közötti egyensúlyt. Vagyis ha a talaj jó és a tőkének vesszei erősek, akkor hosszabba metszük, ha pedig a talaj kevésbé termőképés, vagy a tőke gyenge, akkor rövidebbre.

3. Szabályozzuk a termés egyenletességét. Az az, hogy egyik évben nem akasztunk a tőkére 3—4 karikát, hogy agyonteremje magát, hanem megelégszünk minden évben 2 karikával.

4. Gondoskodunk a jövőre szükséges szálvesszők, csapok biztosításáról. Így pl., ha a comb már elvényt vagy felugrott volna, akkor azt felváltani szükséges. E célból a tőke legalján lévő tartalék csap hajtását nem 2 szemre hanem 25—30 cm. hosszú ugarcsapra metszük és azon 2 maghajtást hagyunk, melyből azután más tavaszon karikát hajtva, a vén combot többször eltávolítjuk.

A metszésre még befolyással van a múlt évi termés nagysága is; nagy termés után rövidebbre, míg gyenge termés vagy trágyázás után, hosszabba metszünk. Fiatal és öreg szőlőket általában rövidebbre kell metszeni, mint pl. a 6—15 éves szőlőket.

A fent elmondottakat összefoglalva, helyesen akkor járunk el, ha egy tőkén csak 2 karikát hagyunk; a karikák nagysága pedig függ a szálvesszők (magfák) erősségétől, minél vastagabb és hosszabb a szálvessző, annál nagyobb lehet a karika és minél gyöngébb a szálvessző, annál kisebb kell legyen a karika is. Ha ezt a szabályt respektáljuk, pontosan betartjuk, úgy szőlőink termőképessége hosszú ideig megmarad, míg ellenkezőleg évről-évre gyengülni fog s azzal kapcsolatosan a jövedelem is alászáll.

A metszés keresztül vitele abban áll, hogy a tőkét kis kurtanyelű kapával ovatosan egész az oltás helyéig kinyitjuk, azután ollóval, vagy még jobb éles késsel, a nemes részről a gyökereket eltávolítjuk. Ezután a combon meghagyunk 3 szálvesszőt és a tőke alján lévő vesszők közül egy 2 rügyes tartalék csapot, mely után az összes más helyen lévő vesszőket, valamint az esetleg előforduló ducskókat, csonkokat fűrész és olló segítségével többször eltávolítjuk.

## == Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök ==

az országszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

## — „Eredeti Kalmár-rosták” és heremagtisztító gépek. —

Belsőrendű hazai anyagból gyártunk czidőszerint 16-féle nagyságban különböző szerkezetbe a gazda minden követelményének legjobban megfelelő általános terménytisztításához berendezett különleges gépeket, szelőlő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtóerőre alkalmazva. Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk. 1274

## KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. — Nagy-Enyeden állami aranyéremmel kitüntetve. — Sürgőncim: Kalmár-rostagyár.

### A hernyók irtása.\*

Mint minden évben tavasz közeledtével, ezidén is kiadta már rendeletét a földművelésügyi miniszter a hernyók irtására nézve. Évről-évre a legnagyobb szigorúságot és az irtási munkálatok pontos ellenőrzését rendeli el a miniszter a hatóságoknak, amire nézve a mezőrendőri törvény feljogosítja és a rendelet kivitelére nézve szankciót is tartalmaz; ám mindezek dacára a hernyók okozta kártételek nem hogy csökkennének, de sőt évről-évre szemmel láthatólag emelkednek s a kora tavaszi hónapokban már lombkoszorujoktól megfosztott egész nagy erdőterületek, kopaszán égnek meredő gyümölcsfák ezrei és a mindenütt látható hernyóözön tanuskodnak arról, hogy a miniszter és a törvény jóakarata s tisztán a közérdeket szolgáló rendelkezését miképpen honorálták a hatóságok s a közvetlenül érdekelt gazdák és erdőbirtokok.

Nem akarunk és nem is tudunk rekriminálni, mert mi ezen nem tudunk megütközni. Nem a jóakarata és az irtásra vonatkozó készség hiányzik az érdekelteknél és az ellenőrzésre hivatott hatóságoknál; sőt e helyütt ki kell emelnünk éppen azt, hogy a gazdák és a hatóságok egyformán tudatában vannak a hernyók okozta nagy veszedelemnek s minden lehetőséget el is követnek irtásuk és pusztításaik meggátlása csökkentése érdekében. Ám a természettel bajos szembeszállni a védekezésnek és irtási eljárásoknak, amelyek nálunk szokásban és használatban vannak, nem lehet meg a kellő eredményük, mert nem elég csak a gyümölcsösökben pusztítani a hernyók szemmel látható fészkeit és petéit. Így meg lehet védeni esetleg egy gyümölcsöst, bár még ott is fennmarad a gyűfűhernyó fellépésének veszélye, mert ennek a veszedelmes hernyónak petéi szabad szemmel alig láthatók s oly helyen vannak elrejtve, ahol az irtómunkás szemé azt egykönnyen föl nem fedezi és gondosan keresve is könnyen eltévesztheti. De ki irtja az erdők és legelők fáján meghúzódott és kitelelt hernyók petéit? Ilyen munkáról még nem hallottunk, de sőt a megkísérléséről sem tudunk! Már pedig megdönthetetlen tény, igazság, hogy mindaddig állandó marad a hernyóveszedelem, míg a szabad természetben, az erdők és legelők fáján millióin is nem fogatosítjuk az irtást, lévén ezek a területek a melegágyai és közvetítői a kultivált területeket fenyegető hernyóözönnek.

„M. G. L.“

Tény az, hogy a hernyófészkek-szedés és pusztítás óriási költséggel jár, a nagy területeken fizikailag lehetetlen is. Nincs annyi kézi munkaerő, amelyik ezt sikeresen az összes területeken elvégezhetné és ha volna is, oly költséggel járna, amelyet a legnagyobb erdőbirtokos: az állam se bírna meg, annál kevésbbé viselhetné el a magánbirtokosok.

Az irtási eljárásban van tehát a hiba. Oly eljárást kell kieszelni és követni, a mit mindenki és minden területen fogatosíthat s amelynek költsége arányban áll az elérhető eredménnyel.

És erre van mód és eshetőség. A külföldön vannak és ismeretesek oly eljárások, amelyek teljes biztossággal és sikerrel alkalmazhatók s alkalmazásuk módja, az irtás kivitele olyan, amely előtt nincs akadály a nagyüzemben sem. Ez az eljárás a kénporozás *nikotinos lecsapott kénporral*, melyet a *Schloesing* Freres marseillei gyár készít és hoz forgalomba.

A kénpor irtó hatása régóta ismeretes. Ezt használják a szőlőmoly és a szőlő kryptogam betegségei ellen általában. Kombinálva a kénport kénsavas nikotinnal, oly irtószert nyerünk, amely — hatását tekintve — páratlan a maga nemében. A *Schloesing nikotinos lecsapott kénpora* lehelletfinomsága. Ez a finomság a sikerének titka. Az örölt és szublimált kénpor szemcséi emezénél huszszorosán nagyobbak s e szerint a lecsapott kénpor köbtartalommal 8000-szeres finomsággal bír amazokkal szemben. Ez könnyíti meg használatát és teszi rentabilissá az eljárást. A lecsapott nikotinos kénpor a képzelhető legfinomabb por alakjában száll ki a kénporozóból s e porból egy pár szemcse ha ráhull a fán élő hernyóra, az menten megszűnt élni. A szőrrel nem védett puha testű hernyók első kénporozás hatása alatt nyomban elpusztulnak. Hasonló sors éri a kénportól a levéltetveket, csigákat és egyéb puhatestű élősdieket is. A szőrözött hernyók, paiztetvek és egyéb keménytestű. védpáncéllal ellátott élősdiek ellen már többszöri kénporozás, türelem és idő szükséges. Két-háromszori megismétlése az eljárásnak azonban ezek ellen is teljes sikert biztosít. Ez a franciák praxisa és védekezésük és irtó eljárásuk eredményességének titka.

Midőn erre felhívjuk az érdekelt gazdák, hatóságok és a miniszterium figyelmét, a közügy érdekében csak azt látjuk szükségesnek hangoztatni, hogy ezt az irtószert és eljárást kísérlet tárgyává tenni és kipróbálni mindenesetre indokolt és szükséges lenne.

Ha azután az eredmény megfelelő és a kívánt sikerhez vezető lesz: akkor félre a régi elavult irtó és védekező eljárással! Ez eddig úgy sem vezetett a célhoz, mi sem természetesebb tehát, mint ha hatásosabb fegyverek után kutatunk? Fel a kísérletre! Győzzön a jobb.

... y ... ő.

### KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

— A baromfitrágya. A baromfitrágya nagyrésze. ha szabad kifutóterük van az állatoknak, veszendőbe megy. Az ólakban felhasználódott ne használtassék föl tisztán, hanem másféle trágyaanyaggal keverve. mint komposzttrágya. Tyuktrágya egyedül igen erős s ezért legtöbb esetben több kárt okoz, mint hasznót hajt. Értéke azonban mint komposzttrágyának vagy szárítva, esetleg szuperfoszfáttal keverve igen nagy. Igen jól tudják ezt a kertészek s szívesen is használják fel a tyuktrágyát.

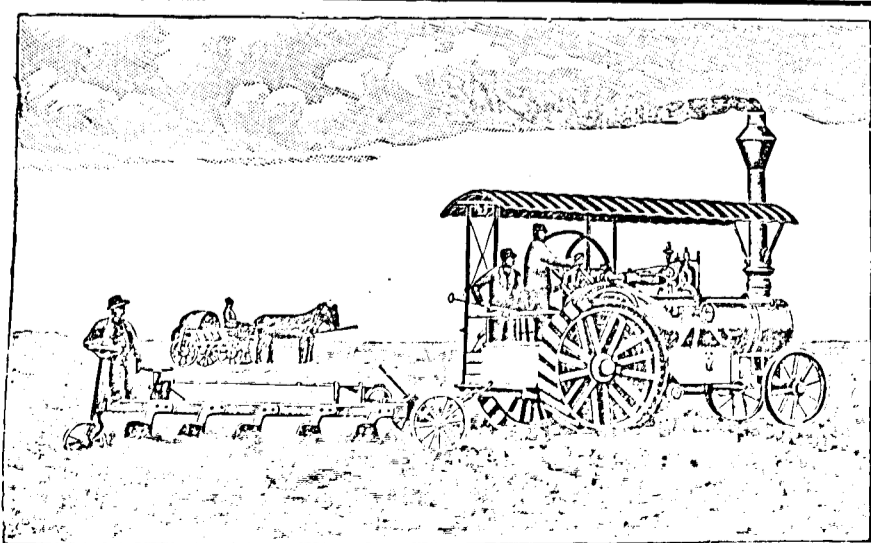
Gazdasági körökben rendszerint nem igen fektetnek nagy súlyt rája, de saját magunkat károsítjuk meg vele, ha a kitünő minőségű tyuktrágyát kihaszánlatlanul hagyjuk s drága műtrágyát vásárolunk.

Tyuktrágya közepesen 16,8% nitrogént, 8,5% káliumsót, 24% meszet és 15,4% foszforsavat tartalmaz, a marhatrágya pedig 4,5% nitrogént, 5,2% káliút, 5,7% meszet és 2% foszforsavat. Mármivel a trágya értéke az abban levő nitrogén, kálium és foszforsav tartalmától függ, látható, hogy a tyuktrágya messze felülmúlja a marhatrágyát.

Némely helyen az összegyűjtött tyuktrágyát szárítják. szétporlasszák s mint virágotrágyát jó pénzért áruba bocsájtják.

— Ujborok második fejtése. A december hó elején végzett első fejtéstől immár három hónap telt el s ezen idő alatt különösen ujboroknál sok idegen anyag váltott ki és rakódott le seprő alakjában a hordó aljára, melytől a bort ideje, hogy ismételtlen megszabadítsuk, ha azt akarjuk, hogy szép és egészséges legyen a további fejlődése is borunknak. A leülepedett pizok, borkő, farost, holt erjesztő anyagok, vonat anyagok stb. a márciusi második fejtéssel elvonatnak ismét a borból; de a fejtésekkel köztudomásúlag a bor maga is kevesbedik, mert a friss száraz hordó többet nyel el a borból, mint az, mely már hosszabb idő óta meg van töltve; a legtöbbet azonban a seprőeltávolításnál veszítünk el. A gyakori fejtéssel a bor minőségét javítjuk és mivel nem marad seprőjén a bor, érsét előmozdítjuk, továbbá elkerüljük, hogy nyálkássá, zavarossá, kellemetlen ízűvé stb. válhassék, mely hibák, ha előjönnek, csak hosszas kezelés után lennének eltüntethetők.

— A zöldségfélék oltalma a tavaszi fagy ellen. A korai veteményekben a tavaszi fagyok majd minden évben tesznek kisebb nagyobb károkat. E fagyok ellen mindenféle kísérleteket tettek, több kevesebb eredménnyel. Így pl. a szabadba kiültetett vetemé-



UJ! Egygéprendszerű gőzszántás UJ! (egy ölet fogó 7 vasu ekével).  
Csekély befektetés. Olcsó üzem. Tökéletes munka.

Referenciák az egész országból (Erdélyből is) kívánatra rendelkezésre állnak.

Egyedüli gyártója:

**Első Magyar Gazdasági Gépgyár**

R.-T.

1053

**Budapest, VI. ker., Váci-ut 19.**

nyek ágyainak széleire léczállványokat állítanak fel, a melyekre, midőn a hőmérséklet nagyon alászáll, gyékényeket öreg zsákokat, fenyő gallyakat s hasonló anyagokat teritnek. Ily védő eszközök lehetővé teszik, hogy a zöldség feléket 2-3 héttel előbb kiültethetjük a szabadba, minek következtében ugyanannyival hamarabb is szedhetjük be. A fagytól megcsipett zöldségfeléket, hogy a romlásától lehetőleg megóvjuk másnap midőn a hőmérséklet a fagypontra fölé száll, friss kútvízzel megfecskenkezzük, természetesen napfelkelte előtt. Ha a növények nagyon megfagytak, akkor a fecskendezés semmit sem használ. Sokan a füstöt használták fel sikerrel a fagy ellen. A mesterségesen fejlesztett füst, felbőszerűen terjed szét az egész kertben s nem engedi a talajt kihűlni. Midőn attól lehet tartani, hogy fagyni fog, éjjel tüzet raknak a kertben, s nagyon füstölő anyagokat hánynak rá s a tüzet egész reggelig élesztik. A fagy nemcsak azért ártalmas, mert a növényeket megfagyasztja, hanem azért is mert fejlődésükben akadályozza őket. Némely zöldségféléknél nem is vesszük a kárt azonnal észre. Így például a kalarábé tovább növekszik, de nyáron hirtelen felpattan, szárba hajt s gumot nem fejleszt, a zeller is így tesz ha tavaszkor keményebb fagy érte. Legjobb, ha a megfagyott kalarábét és zellert kiszedjük s az ágyakat újra bevetjük.

— **A méhek és a gyümölcs.** A „Gleanings“ hiráda szerint a folyó évben érdekes kísérletek tettek annak megállapítása iránt: bántják-e a méhek a gyümölcsfeléket, szőlőt. Ezen célra népes méhcsaládok méz kamrái háromfelé rekesztettek s midőn a mézgyűjtés teljesen megszűnt, az egyik rekeszbe tettek teljesen ép és sértetlen gyümölcsöt és szőlőt a legédesebbekből válogatva, a másik rekeszben ugyanilyent tettek, de héját megsértették, hogy levedzett, míg a harmadik rekeszbe oly gyümölcsöt és szőlőt tettek, mely sértetlen volt, de azt mézzel megkenték. Ezen kísérleti méhcsaládok némelyikének semmi nemű mézkészlete sem volt. A 6 nap múlva tartott vizsgálatnál megállapították, hogy az első rekeszben lévő gyümölcs és szőlő csak oly ép és sértetlen volt, mint a betetés alkalmával; úgyszintén a harmadik rekeszben lévő gyümölcs is, csak hogy a méz a méhek tisztára felnyalták, a második rekeszben lévő repedt héjú gyümölcs az utolsó szálig meg volt éve, csupán az üres száraz héja maradt meg. A mézkészlettel nem bíró méhcsaládok éhen veszttek, habár ép és sértetlen gyümölcs a méhek közelében is szanaszét volt aggatva, de ezt ép oly kevésbé bántották, mint az 1. és 3. rekeszben levőt. A gyümölcs vékony héját tehát a méhek nem bántják, inkább éhen halnak.

— **Az öreg tyukokról.** Ha tyukjaink tojóképeségét valóban kihasználni akarjuk, nem szabad őket 4 évnél tovább tartani, amint az alábbiak bizonyítani fogják. A tyuk petefészke kb. 500-600 petét tartalmaz, amelyeknek a száma nem szaporodik, hanem állandóan ugyanaz marad. Folytak ugyan kísérletek aziránt, hogy a tyukoknak nincs-e több, mint 600 petéjük, vagy nem-e képződnek az élet folyamán új peték. Erre nézve azonban a kísérletek még nem tudtak biztosat mondani. A tenyésztőnek az érdeke már most az, hogy minél rövidebb idő alatt vonja ki azt a tojásmennyiséget a tyukokból, mert minél hamarabb adja le a tyuk a tojásait, annál kevesebb eleségre van szüksége. Négyéves korban majdnem összes tojásait letojta a tyuk, s a későbbi években tojt tojások alig fogják az etetés költségeit fedezni. Tehát a 4-ik évben fogja a tenyésztő tyukjait a konyhának átszolgáltatni.

Hogy a tyukok korát pontosan megtudhassuk, meg kell őket valamiképp jelölni és e célra legalkalmasabb a lábgyűrű, amelynek sárgaréz, alumíniumból, celluloidból készülnek. A lábgyűrűket a tyukok lábára alkalmazzák, még pedig leginkább a jobb lábszárra. Ezeknek a gyűrűknek egy tenyész-

szetből sem volna szabad hiányozniok, mert ezek segítségével a tyukok kora könnyen megállapítható. Vannak nyílt, zárható és teljesen zárt lábgyűrűk. A nyílt lábgyűrűk könnyedén fel- és levehetőek, míg a zárható gyűrűk fogó segítségével össze lesznek nyomva és így nem vehetők le a lábról. A teljesen zárt lábgyűrűk jeggyűrűkhöz hasonlíthatók s ezeket 8-10 hetes korukban ráhúzzák az állatok lábára, ahol azok az illető állat évét megnevezik. Ezekben a gyűrűkben az évjáraton kívül számok vagy betűk, például az állat tulajdonosának kezdőbetűi is rájegyezhetők. Legajánlatosabbak a nyílt gyűrűk, amelyek I. számmal vannak ellátva, mert ezeket a kiselejtezett tyukokról könnyen le lehet venni és újonnan beállított tenyészállatokra ráilleszthetők. Ezekhez mindenesetre szükséges egy kis körülvezetés, de ennek különben sem szabad hiányozni semmiféle baromfi tenyészetből. Igen jók még a celluloid gyűrűk, amelyeket különböző színekben állítanak elő a gyárosok, például az 1907. évi szaporulat fehér színű gyűrűket kap és ezeket 1911-ben átszolgáltatja a tenyésztő a konyhának. Az 1908. évben beállított tyukok pl. vörös gyűrűt kapnak s 1912-ben lesznek kiselejtezve.

Láthatjuk tehát, hogy eme egyszerű megjelölés mellett milyen könnyen megtudjuk állapítani tenyésztyukjaink korát és éppen ezért nem volna szabad a lábgyűrűknek egyetlenegy tenyészetből sem hiányozniok. Az öreg tyukoknak kiselejtezése, addig a míg lábgyűrűkkel nem jelöljük őket, sokkal nehezebb, semmint az ember gondolná, mert az idősebb tyukok, amelyek a tojástermeléssel kezdenek felhagyni, sokkal szebb és simább tollazatot mutatnak, mint a jó tojó tyukok, mivel ezeket a kakas folyton zavarja s így tollazatuk kopottabb és kevésbé tekintélyes külsejűk folytán megtevesztik a szemlélőt, aki inkább hajlandóbb a szebb és tetszetős tyukokat továbbtenyésztésre felhasználni.

## IRODALMI SZEMLE.

**Adatok a magyar agrárpolitikához a jobbágyfelszabadítása után.** Írta dr. Sebess Dénes. A munka az új kor agrárpolitikáját ismerteti, mely a régi agrárszervezet megszűntével a jobbágyfelszabadítás után irányítja a gazdasági életet. Különösen a paraszt birtokososztály helyzetét vázolja, melyet a szabad tulajdon alapján képező új jogrendszer a telekkönyvi jog hatása alatt elfoglal. Vákolja a mű az új irányzatok hatását, melyek az egyének, mint gazdasági termelő erőnek a tulajdonjog feletti korlátlan rendelkezésében látják a haladás ideálját. A birtokrendezés agrártechnikai eszközei az arányosítás, tagosítás jelentősége a paraszt birtokososztály gazdasági érdekei szempontjából van feltüntetve. Különösen kiemeli e munka az erdő- és legelőközösségek jelentőségét. Kapcsolatban a mezői gazdasági munkásválsággal kifejti, hogy ezen közösségek fentartása, szervezése a törpebirtokos és birtoktalan mezőgazdasági népelem életérdeke. Ismerteti a külföld hasonló gazdasági és jogi intézményeit. A könyv 254 oldalra terjed. Kapható Grill könyvkereskedésében.

**A Magyar Gazdaszövetség, melyet Károlyi Sándor gróf, a nagy gazdavezér alapított, a melynek ez idő szerinti elnöke Darányi Ignác, Magyarország földmívelésügyi minisztere, igyekszik fölébresztetni, kötelességének tudatára juttatni a nemzetnek azt a részét, mely hivatva van a többiek vezetésére.** Szervezi a szétszórt erőket és megismertette őket a maguk bajaival, a jobb és szebb jövő érdekében tevékenységet fejt ki a falvak lakóinak helyes mederben való szervezése ügyében és azért hogy őket a tömörülés, szövetkezés gondolatával és előnyeivel megismertesse.

A Magyar Gazdaszövetség az idegenből visszatérő magyaroknak céltudatos módon

való elhelyezése érdekében nyilvántartja az olyan birtoktesteket, melyeken a visszajövők akár mint szövetkezetekbe állott bérlők, akár mint tulajdonosok megtalálhatják itthon a boldogulhatást. Ezért felkéri a tulajdonosokat, hogy az ilyen célokra alkalmas birtokokat nála bejelentésük.

A Magyar Gazdaszövetség a szétszórt erőket egyesítésével közremunkál új telepek alakításánál, szervezi a földhasznóbérlő szövetkezeteket, fogyasztó és értékesítő szövetkezeteket. Megkeresésre falusi gazdaszövetségeket alakít. Ingyen ad tanácsot, felvilágosító szót minden hozzáfordulónak bármely gazdasági és szövetkezeti kérdésben.

A Magyar Gazdaszövetség tagja lehet minden magyar honpolgár és a köz javáért dolgozó minden testület, ha magát évi 12 korona fizetésére kötelezi. Ezen tagság fejében jár a havonta megjelenő „Magyar Gazdák Szemléje“ vagy a Szövetkezés“ című hetenként kétszer megjelenő folyóirat. Évdíjas tagok évi 2 koronával is beléphetnek, melyért számos hasznos tájékoztató könyvet, füzetet kapnak.

## EGYLETI ÉLET.

### Meghívó.

Az „Erdélyi Gazdasági Egylet“ igazgatóválasztmánya március hó 30-án, (hétfőn) délután 4 órakor Kolozsvárt, az E. G. E. Attila-utcai székházának üléstermében, ülést tart, melyre az ig. választmány tagjait tisztelettel meghívja

Az elnökség.

### Tárgyak:

1. Mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása.
2. Miniszteri leiratok:
  - a) a filloxera zárlat alatti községekről;
  - b) a raktározott kiviteli gyümölcs súlyvesztése tárgyában;
  - c) a lépfene elleni kötelező oltások tárgyában.
3. Jelentés az intelligens gazdaközönség részére tartandó előadásokról.
4. A „Patria“ r. t. a Mezőgazdák üzemi útmutatója“ megrendelése tárgyában.
5. Indítvány a magyar komló védelme érdekében.
6. A szolnokdobokai társegyesület megkeresése a jégbizt. díjak ügyében.
7. Az E. G. E. zárszámadás és költség-előirányzat tervezetének bemutatása.
8. Ülés napjáiig beérkező tárgyak.
9. Esetleges indítványok.

## KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

**A gazdák szőlőkaró- szükséglete.** Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter évek óta azzal jár a gazdák kezére, hogy az állami erdőben millió számra termelteti a szőlőkarót s ezenkívül ebben az évben felhívta a magánosokat is, hogy amennyiben szőlőkarókészletük volna, jelentsék be hozzá az eladási árral együtt. A földmívelésügyi miniszter felhívására igen sok erdőgazdaság beküldte szőlőkarókészletének adatait s eről a miniszterium kimutatást szerkesztett. A földmívelésügyi miniszter az ekként elkészített kimutatást készséggel bocsátja a gazdaközönség rendelkezésére. Azokért a legegyszerűbb ahhoz a szőlészeti és borászati felügyelőhöz írni a kihez az illető gazda legközelebb lakik.

Az erdőültetési jutalmak kiosztása. A földmívelésügyi miniszter az 1902-ik esztendőben megkezdett erdőültetésekért ma ítélte meg a jutalmakat a következőképpen: A két, ezer-ezer koronás nagy jutalmat a brassómegyei Pürkerec, s ugyancsak a brassómegyei Braczaroznyó községek kapták. Nyolcszáz koronás jutalmat kapott Hosszufalu és Rózsahely nagyközségek. 600 koronás jutalmat kapott





nevű gombák okozzák. Kártékony hatásukra nézve olyanok ezek, mint a szőlő peronoszpórája. A leveleken elszaporodnak, a száruk megragyásodnak, a gumóktól a levegő elvonatik és a növény nagy elváltozásokat szenved. A burgonyabetegségek mind veszedelmesebb terjedése arra bírta a földművelésügyi minisztert, hogy egyrészt a burgonyavetőmag hazai forrásból való kicserélésével a veszedelmes importot megszüntesse, másrészt a magyar-óvári növénykísérleti állomást megbizta, hogy a permetezés és a csávázás újabb módjaival való kísérletek eredményeit szabatosan állapítsa meg s különösen dr. Delacroix, a világhírű phitopatológus éveken át kísérletileg megállapított, legjobbnak bizonyult védőszerét a bordói port próbája ki, s arról a miniszternek tegyen jelentést, hogy az érdekelt gazdaközönségnek tudomására hozathassa. Épen a burgonyatermelés érdekében történt a miniszternek az az intézkedése is, hogy Stubnya székhelyi elszaktanárt küldött ki, aki az érdekelt gazdáknak minden, a burgonyatermelés dolgában felmerülő kérdésére vonatkozólag ingyen szaktanácsot szolgáltat.

— **Mezőgazdasági balesetek.** A földművelésügyi miniszter most megjelent 1906. évi jelentése szerint a magyar birodalomban 1906-ban összesen kilecezerötsházharminchét mezőgazdasági baleset történt. ezerszázötvenkettővel (137 százalékkal) több, mint 1905-ben. A sérültek 94,6 százaléka férfi, 5,4 százaléka pedig nő volt. A legtöbb ember sérült mezőgazdasági munka közben Torontál-, Pest- és Máramaros vármegyékben. Az elveszett munkanapok száma összesen kétszázötvenháromezerkétszázhatvanhatszóra rúgott és egy-egy sérült átlag huszonkét és fél napot vesztett. A legtöbb balesetet cséplőgépek okozták; a négyszázhetvenöt efféle balesetből 25 halálos volt. A szecs-kavágó mellett háromszázhatvan ember sérült meg, míg az arató és kaszálogépek csak huszonnégy sérülésnek voltak okozói. Az összes balesetek 14,7 százaléka gépek okozták. Ebből is látható, mennyire szükséges volt a gépek mellett dolgozó veszélyesebb munkájú emberek kötelező balesetbiztosítását elrendelni, a mely kötelezettségnek a birtokosok az országos gazdasági munkás- és cselédsegélypénztér rendkívüli tagsági díjának minden egyes ilyen veszélyes munkát végző emberért lerovásával tesznek eleget.

— **A tavaszi luxusb vásár.** Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület védősége alatt rendezett ezidei első tavaszi luxusb vásárt 21-én délelőtt nyitották meg nagy s előkelő közönség jelenlétében. A vásárra jóval több mint 500 lovat jelentettek be, amelyek nagy része meg is érkezett a vásár napjára. A felhajtott anyag minőségre nézve elsőrangú, a minek legfőbb bizonyítéka, hogy a külföldről ez idén nagy számban érkező vásárlók már az elővásár alkalmával igen sok lovat vásároltak össze. A vásár megnyitása után nyomban élénk forgalom indult meg. A fogatokat délelőtt 1/2 10—1/2 11 ig, délután 1/2 4—1/2 5 ig vezették elő a Tattersall nagy ügetőpályáján.

— **A monarchia külkereskedelme.** Az osztrák kereskedelmi miniszterium által az osztrák-magyar vámterület külkereskedelmére vonatkozólag kiadott statisztikai kimutatás szerint 1908 január havában a behozott áruk értéke 200,6, a kivitt áruk értéke 160,2 millió. E szerint a kereskedelmi mérleg passzívuma 40,4 millió korona.

— **A kötelező lépfeneoltás.** Egyes törvényhatóságok arra kérték a kormányt, hogy rendelje el a közelező lépfeneoltást. Ezt a kormány egyelőre nem hajlandó teljesíteni, álláspontja azonban az, hogy a törvényhatóságok alkossanak oly szabályrendeletet, mely az ojtást kötelezővé teszi, a felmerülő károk fedezésére pedig vegyék igénybe az obadó-alapot.

— **A tavalyi jégkáróvad.** A tavalyi jégkárbiztosítás ugylátszik nem csak a magyarországi biztosító intézetekre nézve volt kedvezőtlen. Erre vall a Berliini jégbiztosító társaság,

mely 1832. év óta áll fenn közgyűléséről szóló hír, melyet az alábbiakban adunk: Az 1832. év óta fennálló „Berliini Jégbiztosító-Társaság“ évi közgyűlésén az 1907. üzletévre szóló évi zárszámadást és mérleget jóváhagyta, mely szerint a társaság üzletét 113 328 márka veszteséggel zárja le, mely veszteség az alapszabályok 40. §-a alapján a törvényes és miután ez nem volt elegendő, a külön tartalékalapból fedeztetett. Ezen utóbbi 1908. év elején 415.024 márkát tett ki. Osztalékokat a társaság az idén nem fizet.

— **A temesvári kiállítás.** A temesvári élelmiszeri, háztartási és konyhaművészeti kiállítás április 11-én nyílik meg. A kiállításon számos magyarországi város is részt vesz és legutóbb Budapest főváros tanácsa határozta el a kiállításon való részvételét, mely célra nagyobb összeget szavazott meg. A földművelésügyi miniszter kétezer korona segélyt adott a kiállítás céljaira. Jelentkezéseket még április elsejéig fogad el a végrehajtó bizottság (Temesvár, Koronaherceg-szálló.)

— **Urlovasok versenyei.** Az Urlovasok Szövetkezetének ez évi versenyei a következőkben fognak megtartatni:

- Alag. Első tavaszi meeting március 29., 31., április 2., 4., 5.
- Alag. Második tavaszi meeting április 19., 20., 22.
- Pozsony. Április 30., május 2.
- Alag. Nyári meeting június 14., 16., 18.
- Szőfok. Julius 4., 5.
- Tátra-Lomnicz. Augusztus 2., 4., 6.
- Alag. Szeptemberi meeting. Szeptember 1., 3., 5., 6., 8.
- Alag. Novemberi meeting. November 5., 7., 8.

— **Az Aranyosgyéres-egerhegyi agyagipar r. t. Torda céggel Tordán 250,000 K. alaptőkével ipari r. t. alakult.** Az igazgatóság tagjai: Bethlen Bálint gróf (elnök), Horváth Miklós, Fekete Ferenc (alelnök) Erdélyi Elemér, Popesku György, Mandel Simon (ügyvezető), Ince Lipót nagyváradi mérnök, Szenes Károly kolozsvári fakereskedő Király József, Szenkovics Aurél és Smiel Dávid (ügyvezető). A felügyelő-bizottság tagjai lettek: Zeyk Albert Gidófalvy István dr., Száva Mihály, Kimpel Flórián és Bartha Lajos.

— **A kolozsvári közbvágóhídon február hónapban 8 bikát, 106 ökröt, 250 tehenet, 13 bivalyt, 439 I. oszt., 28 II. oszt., 257 III. oszt. borjút, 991 bárányt, 1318 sertést, 12 süldőt, 5 malacot és 56 lovat vágtak le.** Ezek között kényszervágotott 1 örk, 1 tehen, 4 sertés. Közfogyasztásra nem bocsátott 3 egész állat, továbbá 109 tüdő, 113 máj, 29 lép, 38 vese és 225 kgr. hus. A levágotott állatokért 403 K 48 fillér vizsgálati díjat, 6896 K 90 fill. vágó és pacalmosási díjat, összesen 7300 K 38 fillért szedett be a város.

— **A tej konkurrensze.** Angol lapok közlik, hogy Japán egy oly tejjel jelenik meg az angol piaccon, mely babból készül s jóval olcsóbb, mint az állati tej és ahhoz nagyon hasonlít. A babot megfőzvé, levét kisajtolják s cukorral édesítve és foszfor-savas vegyülettel keverve viszik a japánok forgalomba. Érdekes, hogy nagy keletje van ennek a tejszerű „babteves“-nek. (M. k.)

— **Rabok mint szőlőmunkások.** Nagy-kikindáról jelentik, hogy az ottani kir. törvényzzéki fogházból a héten 20 embert szállítottak el Szabadkára. Itt gyűjtik össze a rabokat, aztán elszállítják őket Sátoralyaujhelyre, ahonét a tokaji szőlőkbe viszik a szőlészeti munkálatok: kapálás, szőlőültetés és egyéb idevágó dolgok gyakorlati elsajátítása végett.

— **A Delaware új szőlőfaj.** Darányi földművelésügyi miniszter rendeletére az új állami szőlőtelepeken kísérletezések történtek annak megállapítására, hogy Delaware novú új szőlőfaj, melyről hangzatos hirdetések szólnak, hogy a filoxerának teljesen ellenáll, valóság-e? A kísérletek eredményéről a következőket közölhetjük.

A Delaware filoxera ellenálló képessége gyengének, ellenben a peronospora, oidium,

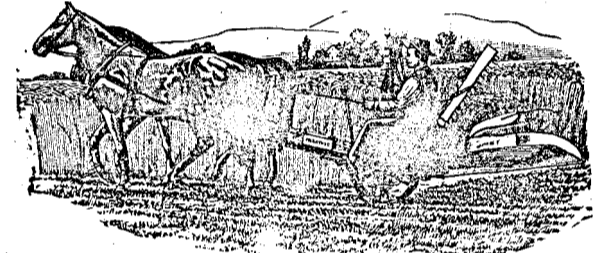
anthracnoisnak teljesen ellenáll. Termőképessége igen csekély, fejlődése gyenge, érése szeptember közepe, fürtjei kicsinyek, lazák, a bogyók kicsinyek, húsuk nyálkás, kevés mellékizzel, de a fürtök a rothadásnak ellentállanak. A Delaware az oltást rosszul tűri, talajigénye nagy, közepkötött anyagtalajt kíván. Eppen talajválogató tulajdonsága miatt a legtöbb állami telepen pusztulóban van a Delaware-ültetés. Mind e kísérletek eredményei arra mutatnak hogy a Delaware nem az a fajta, melynek elterjedése kívánatos lenne. A miniszter rendelkezésre az állami telepeken a Delaware termelésével teljesen felhagytak.

— **Állatorvos-doktorátus Ausztriában.** A bécsi főiskola rektora legutóbb kijelentette halgatónak, hogy az osztrák tanügyminiszter kijelentése szerint ez év őszén az osztrák állatorvosi főiskolák is megkapják a promotio jogát.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:  
Felelős szerkesztő és kiadó:  
**TOKAJI LÁSZLÓ.**

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA

Utólérhetetlen teljesítésben és könnyű járásban!



**Uj gabonaratógép „HANDY“**

Szénaforgatók, Lógereblyék.

Uj fűkaszálo „Darling“

Kedvence minden tulajdonosának szolidabb az amerikai gyártmányoknál.

**UMRATH ÉS TSA**

Budapest, V., Váci-körút 60.  
1801. IV.

**Magyar Jelzálog Hitelbank**

képviselősege  
Kolozsvárt, Jókai-utca 2. sz. alatt (gr. Rhédey-ház I. e.)  
Az intézet alaptőkéje 40 millió korona

**záloglevélkölcsönöket**  
nyújt földbirtokra és nagyobb városokban fekvő házakra 4%-os és 4 1/2%-os záloglevelekben.

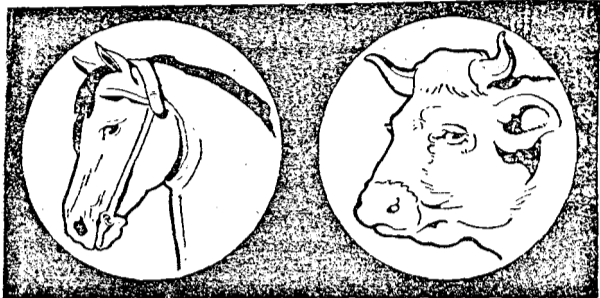
A jelzálogul felajánlott erdélyi részli ingatlanok értékére és a meg-szavazandó kölcsön összegére nézve az „Erdélyi Gazdasági Egylet“ bizalmi férőtal adnak véleményül. 1001

Mindenemű

# ZSÁK és PONYVA

a legjobb minőségben és legjutányosabban a **FISCHER-féle** zsák és ponyvagyárban Budapest, Nádor-utca 31-33. sz. szerezhetők be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 25 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmainak és viszonteladójának szállítója. Pontos, szolid kiszolgálás. Ponyvakülszövő intézet. 2072

Arjegyzzék, minták ingyen és bérmentve küldetnek.



## LOVAKAT ÉS SZARVASMARHÁKAT

legjobban lehet nyírni a

### Stevart gyorsnyíró géppel.

Ára: 90 korona.

1997

Tíz évi jótállás!

## Rudolf Krása Wien

VII. Kirchengasse: 335.



## Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.  
Alakult 1900.

### Biztosítéki alap

Alapítványok a kormány hozzájárulásával	1,970.340.— K.
Fartalékok	764.760.16 "
<b>Összesen:</b>	<b>2,735.104.16</b>
1901. évi fölösleg	90.349.— K.
1902. " "	59.782.26 "
1903. " "	109.331.73 "
1904. " "	72.438.73 "
1905. " "	61.730.60 "
1906. " "	39.243.65 "

**Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módok szerint.**

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták fel biztosításukat 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és félvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1018

az igazgatóság.



# ALUMINIUM

10 évi JÓTÁLLÁS. **INGYEN** ARJEGYZÉK.

## Pietsch Géza.

Budapest, IV. Széclöczy-utca 13.

# Eladó vetőgépek.

(Alkalmi eladás!)

11, 13, 15 és 17 sorosak

**egészen ujan,**

a legjobb gyárból eladók

**magas engedménnyel!**

Megtekinthetők: Kolozsvárt, Attila-utca 8. sz. a.

Bővebbet: lapunk kiadóhivatalában.

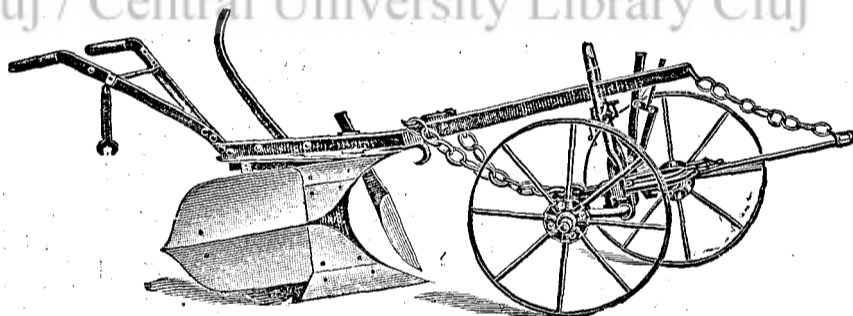
Az erdélyi viszonyokra legalkalmasabb

## talajmivelő eszközöket

u. m. meredek oldalakra, újabb tökéletesített váltva forgató hegyi ekéket, mérsékelt hullámos és síkföldi használatra egyvasú egytetemes, továbbá kettős, hármas és négybarázdás acélekéket, boronákat, sima és rögtörő hengereket, porhanyítókat, valamint lókapákat, répa, kukorica és szőlőművelésre

## BÄCHER RUDOLF speciális talajmivelő eszközök gyára készíti.

Vezérképviselet és főraktár: **SZÜCS ZSIGMOND BUDAPEST VI., Nagymező-u. 68. sz.**



**FIGYELEM:** A Bächer-ekék minden részükben a legkitűnőbb acélnyagból készülnek. Az ekéjük törhetetlenségeért a gyár három évig szavatol. A Bächer-ekék meglepően könnyű járásuak és feltűnően csekély vonóerőt igényelnek.

Dombos, hegyes és sík vidékre egyaránt a legjobb vetőgép az

## eredeti "UNICUM DRILL" MELICHAR

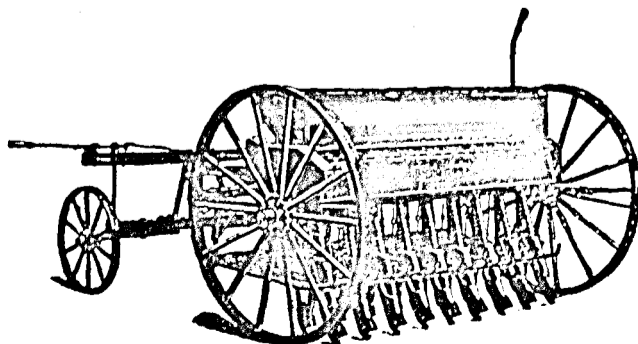
mert magelosztása hegynek föl és lejtőn lefelé egyformán változatlanul pontos s ezen gép után a vetés kikelése hullámos talajon és meredek lejtőkön is ideálisan egyenletes.

## MELICHAR FERENCZ

speciális vetőgépgyára már 33,000 sorvetőgépet hozott forgalomba s minden egyes gép új vevőket szerez.

Vezérképviselet és főraktár: **SZÜCS ZSIGMOND BUDAPEST, VI., Nagymező-u. 68. sz.**

1910



Erdély legjobb gazdáinak kedvenc vetőgépe az "UNICUM DRILL", mert a gép könnyű és szilárd, kezelése végtelen egyszerű, egy és ugyanazon szerkezettel mindenemű kicserélés nélkül bármely magféléstetszés szerinti mennyiségben el lehet vetni.

Óvári répamag kifogyott.

Hámozott Oberndorfi

100 kgja 90 kor.

(ebből 25%-kal kevesebb kell, mint rendesből.)

Duppai zab csávázva

100 kg. 24 kor.

Tavaszbuzza

100 kg. 32 kor.

Prairie királyné tengeri

100 kg. 16 kor.

Putyi tengeri

koránérő, 100 kg. 18 kor.

Székely tengeri

legkorábbi, 100 kg. 20 kor.

Magyar kincs burgonya

100 kg. . . . . 7 kor.

1000 " . . . . . 60 "

5000 " . . . . . 250 "

10000 " . . . . . 450 "

Amerikai dió-, szil-, kőrissorfák

100 drb. 70 kor.

Pekingi kacsatojás

tucatja 8 kor.

Fehér és fekete Orpington-tojás

tucatja 12 kor.

Olasz emdeni libatojás

tucatja 24 kor.

Bronzpulykatojás

tucatja 12 kor.

Magyar üszők

1-2 éves élőkilonként 80 f.

Magyar üszők

2-4 éves élőkilonként 70 f.

Magyar igás ökrök

darabja 5 1/2 q. 500 kor.

Magyar bikák

darabja 600-1600 kor.

Gr. Teleki Arvéd

uradalmában

posta, távirat, vasút: **Koncza.**

2053





A lovak, szarvasmarhák, sertések, juhok, szóval az összes háziállatok erősítésére, edzésére, azok egészségének épségben tartására a

### Brázay KINGSEM-FLUID KINGSEM-SZESZ

minden gazdaságban és állattenyésztésben nélkülözhetetlen.

Felülmulja a hasonló célra szolgáló külföldi szereket, mert a leghatásosabb s legjobb minőségű kipróbált anyagokból készül. Használatban van minden jelentékenyebb gazdaságban, állami és magánmésben, katonai-, polgári- és versenyistállóknál. Kapható: gyógytár-, drogéria- és fűszerüzletekben, vagy közvetlenül a készítő:

**Brázay Kálmán cégnél Budapesten.**  
1 üveg ára 2.50 kor., 12 üveg ingyen csomagolás és bérmentes szállítással 24 kor.  
2105

### Incesel-Havasalji gazdaság, Jóna Gyula u. p. Nagy-Kalota

Több ezer gyökéres ribiszke (veres-szóló) és pöszméte (egres) ananász eladó egyszárban, vasúthoz szállítva. 2131

Viktória boró, Muszk aországiból mag után termelt, első osztályu borsó kénvirág-szinü, bőventermő, elsőrendü mag eladó nagyobb mennyiségben. Ugyancsak nagymennyiségben eladó Ligovói óriás termésű zab, incseli

### Musc. Csabagyöngye

sima hazai vessző I. oszt. 100 darab 12 K., 500 drb. 50 K., 1000 drb. 90 K. II. oszt. zöldoltásra vagy homokba kiültetni igen alkalmas, 1000 drb. 35 K. — Riparia Portalis alanyon 2 éves gyökéres zöld oltvány 100 drb. 40 K., 500 drb. 180 K., 1000 drb 340 K. Sima zöld oltás I. oszt. 100 drb. 28 K., 500 drb. 100 K., 1000 drb 180 K. — Rupestris mont. alanyon 2 éves gyökéres zöld oltás, Ezerjő, Olasz Rizling, Szlangamenga fehér és piros, Chasselas fehér és piros, Mirkovácsa, Kadarka, Oporto ezre 150 Korona. Ugyanezen fajok sima zöld oltás I. oszt. ezre 70 Kor. Riparia Portalis alanyon ugyanezen fajok sima zöld oltás I. oszt. ezre 70 K. Lelkiismeretes kiszolgálás. — Kapható: 2129

**Staub Péter, Kamenica (Ujvidék mellett.)**

### Szőlőajtványok

kiváló bor és csemegefajokban, gyökéresek és simák  
2071

### Riparia Portalis

150 ezer II osztályu sima ezre 4 korona  
20 " II " gyökéres ezre 16 "

### Szőlőajtványok

kiváló bor- és csemege fajokban.

Első osztályu gyökéres és sima Riparia portalis szokvány minőségben szavatosság mellett o szállít s kívánatra árjegyzéket küld o

**FISCHER LAJOS Miskolcson.**

Legnagyobb kitüntetések. Győzelmi és tiszteletdíjak, állami arany, ezüst, bronz és ceylei hasonló érmeikkel. Nagybácskerek, Miskóc, Pancsova, Pozsony, Sopha, Pécs, Budapest, országos és nemzetközi fajcseréi kiállításokon kitüntetett. 2133

**özv. Baky Béláné**  
Fajbaromfi és fácán-telepe  
**Surd,**  
Somogy megye, u. p. Zákány.

	Korona és Tollébr	Tollás Tollébr	Kor. Tollébr
Orpington (fehér)	18	18	18
" (sárga)	15	15	15
" (fekete)	24	24	24
Langshan	15	15	15
Rhod Island Reds	24	24	24
Bantam (fogolyszínű)	12	12	12
Ludak (emdeni)	36	36	36
" (japáni)	30	30	30
Kacsák (pekingi)	20	20	20
Pulyka (feh. mexikói)	40	40	40
" (bronz)	30	30	30
Fácán (arany)	40	40	40
" (ezüst)	50	50	50
" (Torquatus angol gyűrűzött)	30	36	36
" (vadász)	12	15	15

É állat csomagolás önköltségén, tollás csomagolás ingyen. Egész éven át szállítanak.

### Klinger Henrik

Gyártelepek: Első magyar vitorlavászon, len- és jutaárugyár Pozsonyban. Házi ipar-vállalat Liptószentmiklóson, Székely szövőgyár és házi-ipar-vállalat Sepsiszentgyörgyön.

Raktár: **Budapest, V., Szabadság-tér 11.**

Ajánlja készítményeit, u. m. lisztes, korpa- és gabona

### Zsákokat

lenből, kenderből és jutából, vagy varrás nélkül. Továbbá

### vizmentes ponyvákat

gépekre és kazlakra, nyers szekér- és repce-ponyvákat, nyers és ruggantázott kender-tömlőket, vízvedreket, vízmentes lótarakokat, vászon-sátrakat, esőköpenyeket, stb.

Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küldök. 2112



A címre tessék ügyelni!  
**VALÓ-**

di francia különlegességek (óvszerek) csakis F. Berguerand fils leghires ebb párisi gyárostól legelőnyösebben beszerezhetők

**Polgár Sándornál**

Budapest, VII. kerület, Erzsébet-körut 50. sz.

Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve. 2140

### DUNKY FIVÉREK

CS. ÉS. KIR. UDVARI FÉNYKÉPÉSZEK

ajánlják a mai kor igényeinek megfelelően berendezett műtermüket a nagyérdemű közönség becses figyelmébe.

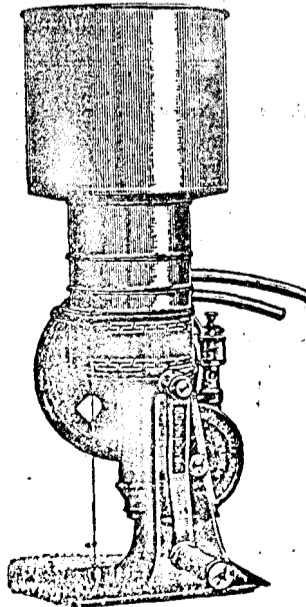
Műtermeik vannak:

**Kolozsvár, Miskolc,**  
Mátyás király-tér 10. Városház-tár 20.  
**Dés, S.-A.-Ujhely,**  
Felsőstátár. Főtér 9.

1729 **Sárospatak,**  
Kossuth Lajos-u. 70.

Alfa Separator r. t., tejjgazdasági gépgyár  
Budapest, VI. Lomb-u. 11.

### 1908. évi mintájú Alfa Separator



a legújabb és legtökéletesebb fölözőgép. Kérjen prospektust.

Gyárunk előállítja az összes tejjgazdasági gépeket és eszközöket, berendez teljes tejtelepeket. Mindig friss oltóanyag! 1018

Több mint 700 első díj!  
Árjegyzék, költségvetés díjtalan.

# Szivattyúk és Mérlegek

különleges gyár  
**Garvenswerke,**  
Wien, II., Handelsquai No. 130.  
Mintarakta: I., Schwarzenbergstrasse 6.

A Hunyadmegyei

**Első Gőzeke-Vállalat**

elvállal két mozdonyu Fowler-féle 20 lóerejű gőzeke garniturájával tavaszi és őszi bérszántást, ugyszintén rigolozást.

Szerződés kötés esetén szántató kivánságára jó minőségű kőszénről vállalkozók gondoskodnak — évi kötésükből átengednek.

Bővebb felvilágosítással szolgál:

**Barcsay Andor dr.** országgyűlési képviselő,  
Budapest, Országház.

1934

**Figyelem !**

A szőlőbirtokosok és telepítők figyelmébe ajánlom saját telepemen termelt : 300.000 drb. **sima riparia portalis I. rendű vesszőmet**, mely még vágatlan van. vevő személyesen is megtekintheti, valamint :

nagymennyiségű fás és zöld ojtványaimat, egy és két évesben, dus gyökérzettel ; 120.000 drb. **gyökeres riparia portalis**, első és másodrendűben ; 40.000 drb. **piros Delavare**, sima és gyökéresben ; nagymennyiségű **európai sima vesszőmet**, 42 fajban, fajtisztán és : 1000 drb. **sima Csabagyöngye** európai vesszőt.

A legjutányosabb árban megrendelhetők :

**Karcza Sándor** Székelyhidon.  
szőlőgazdaságában (Biharmegye.)

Árjegyzék ingyen és bérmentve küldeték, ki címét egy levelező-lapon tudatja.

Vesszőim és ojtványaimért teljes felelősség! 2077.

**Gazdatiszti állást**

keres április elsejére, 14 évi gyakorlattal bíró 34 éves, kis családú, szerény igényű, erélyes, caució képes, a gazdaság minden ágában szakképzett okl. gazdatiszt. Beszél magyarul, románul. Jelen állásából a birtok parcellázása miatt lép ki.

Cim a kiadóhivatalban.

2134



**CLAYTON & SHUTTLEWORTH**  
Budapest, Váci-körút 68,  
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:  
**Locomobil és gőzcsepplőgépek,**  
szalmakazalozók, járgány-csepplőgépek, lóhere-csepplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvatógépek, Planet Jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukorlozomorzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes acél-akék, 2- és 3-vasú akék és minden egyéb gazdasági gépek.

**! Eladó !**

Négy darab, szépen fejlett 14 hónapos, erős csontozatu, göndör szőrű, teljesen tiszta faj mangalicza kan.

Ára darabonként 120 kor.

**Velits Ödön** birtokosnál  
**Torda.**

2136

1500 m. 1993

**I-ma minőségű réti széna eladó.**

Vasuti állomás helyben. Puj, Hunyadmegye.  
**N. Náláczy Gejza.**

**SCHMIDT M.**

szijgyártó, nyerges és bőröndös

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 25., a Vas-u. sarkán. Ajánlja saját gyártmányu **koocsizó és lovagló szerszámait, utazó és kézi bőröndök női készitáskák (ridikül) és övek, pénz, szivar- és cigaretta stb. tárcáit.**

Árjegyzék ingyen. 2073



**OLBRICH L. BUDAPEST**

VI., TERÉZ-KÖRUT 6.

□ □ ALAPITVA 1875. □ □

Szizgyártó, nyerges, bőröndös és sporteikkek készitője.

◇ TELEFON SZÁM 80-44. ◇ 1914

**Eladó**

szakértő kezelő hiányában nagyon jutányosan Topaszentkirály községben egy a község központján levő és nagyon jó forgalmu

**lisztelő gőzmalom,**

amely 2 köre és 1 olajtörő szerkezetre van engedélyezve.

A malom berendezése áll: 1 jókarban lévő, 6-os gőzlokomobilból, 1 pár sárospataki 36" köből álvánnyal, új szijakkal és stb. szerszámokból a malomépülettel egyetemben. 2143

Bővebb felvilágosítást lehet nyerni: a topaszentkirályi körjegyzőtől.

**Prima tenyésztőjások**

Angliából, W. Cooktól importált remek sárga és fehér Orpington törzsek után, darabja 1 korona; kizárólag kiállításokon első díjjal kitüntetett különös szép tojók után 2 korona. Megrendelhető Ternyey Árpád legmagasabb kitüntetésekkel sokszorosan díjazott telivér Orpington telepénél Aradon (Demeter-u. 92. sz.), mely a legutóbbi nemzetközi baromfiállításán legszébb éves sárga Orp. kakasért s legszébb fehér Orp. tyukokért 3 első díjat s 4 tiszteletdíjat nyert. Szállítás sorrendben, rászás és fagymentesen eszközölletik. Termékellen tojások 80" -ig egyszer ingyen pótoltnak. Megkeresésekre azonnali válasz. 2070.

**Szőlőoltványok :** hiányok pótlására 2 éves dus gyökérrel, zöldoltással készitve ezre 100 ft. Telepítésre gyökeres zöldoltvány ezre 80 ft. Telepítésre sima zöldoltvány ezre 40 ft.

**Fásoltványok:** Gyönyörű példányok, fajtisztán ezre 100 ft. Szépséghibával, eredeti biztosítással ezre 45 ft. Mind Riparia Portalisra oltna a következő fajkban: **Fehér borfajok:** Olasz Rizling, fehér és piros Szilankamenka, Furmint, Sárféher, Mézesféher, Ezerjő, Erdei, Bakator, Kövidinka, Mirkovácsi, Muskotályok, Hárslevelu, Sauvignon, Bánati Rizling. **Vörös borfajok:** Nagy burgundi, Oportó, Nemes Kadarka, Ara-

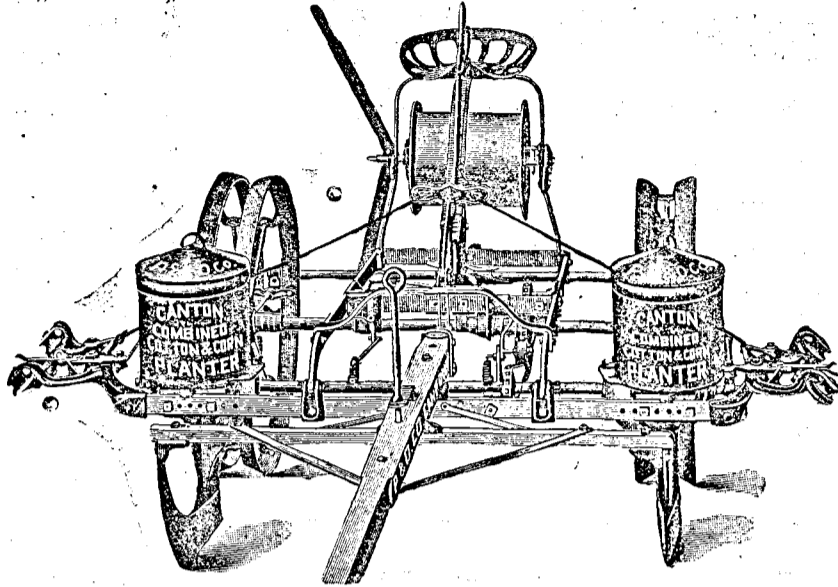
mon. **Csemegefajok:** Fehér és piros Chasselas, Passa tutti, Tokaji Ghasselas, Ezredéves, Muskotályok stb. Sima Rip. Port. I. oszt. 10 ft, sima Rip. Port. II. oszt 5 ft gyökeres Rip. Port. I. oszt. 16 ft, gyökeres Rip. Port. I. oszt. 10 ft, gyökeres 2 éves gyökerű 18 ft. Hazai nemes vesszők sima 5 ft, a fenti fajokból. Oltványaimért teljes felelősséget vállalok s ha a vevő azzal nem volna megelégedve, azt visszaveszem s pénzt visszaadom. Tavaszl szállításra is elfogadok már most előjegyzést. Előlegül az ár 1/2 részét kérem beküldeni.

**Székely I. József, Gyöngyös, Szent-Urban-Templom.**

# TENGERI ültetése NÉGYZETBEN

**„SENIOR“**  
automatikusan  
24-28-32  
angol hüvelykben  
négyzetben ültet,  
kivánság szerint  
2-4 szemet fész-  
kenként.

**„SENIOR“**  
megkívánt mély-  
ségben egyformán  
ültet, minden fész-  
ket betakar, min-  
den fészeksort két  
oldalt meghen-  
gerel.



**„SENIOR“**  
munkaképessége  
sorköz és tábla-  
hossz szerint napi  
7-10 m. hold egy  
pár könnyű lóval  
és egy kocsisal.

**„SENIOR“**  
magyar gazdasá-  
gokban 1907 év-  
ben kb. 200 pél-  
dányban kitünő  
eredményrel  
dolgozott.

**Referenciák:**

Főhercegi uradalom, Főherceglak  
M. kir. gazd. akadémia, Debreczen  
Ungar Lajos urad., Ó-moravicza  
Deutsch Sándor gazd., Valkány  
báró Podmaniczky Endre urad., Kelebia  
báró Hammerstein R. urad., Pusztá-Sári  
Gyulai Gaál Rezső, Mozsor  
Gergely Károly gazd., Gyomrő  
stb., stb.

**„Senior“ tengeri-ültetőgép**  
autom. négyzet-ültetőkészülékkel

**Referenciák:**

gróf Eltz-féle uradalom, Vukovár  
gróf Teleki Arvéd urad., Drassó  
báró Kemény József urad., Marosnémeti  
gróf Andrássy Sándor urad., Szigetvár  
Csókai uradalom, Csóka  
Piukovits József urad., Csantavér  
Deutsch Adof gazd., Nagybo  
stb., stb.

**Mc CORMICK** Harvesting Machine Comp.  
Chicago, U. S. A.

Magyarországi igazgatósága és főraktára:

**Budapest, V. Alkotmány-u. 12. szám.**

2098

## Manhold Kálmán

KULÁN, Bácsmegyének a Telecska magaslátán fekvő  
Bács Jolánföldi szőlőjvány és kertő-  
György-téle szeti bérletén tavaszi  
szállításra kapható.

1. Szokvány minőségű, minden alanyon fajtisztán, sima és gyökeres zöldjvány.
2. Amerikai és európai sima és gyökeres vessző, a melyeknek fajtisztaságukért kezeskedem, kívánatra névjegyzéket küldök.
3. Alma, körte, barack és kajszinfák 1, 2, 3 éves ojtványok a legkiválóbb fajokban.
4. Elédítla élősövény, valamint az élősövények királya

## Maclura Aurentiaca

élősövény, a melynek gyökerei nem sarjadzanak, tövisei igen sűrűk, semmiféle rovar nem pusztítja, minden időjárásnak ellentáll. — Ugyanitt kapható saját termésű, telecskai dombokon termelt 1907. évi termésű 200 hl. fehér, 100 hl. siller fajborok napi áron. 2065

Szíves megke-**Manhold Kálmán** nagy bérle-  
reséseket kér.

## A Keresztesi gazdaság részére

**gépész**

kerestetik az idei cséplési  
időszakra.

2144

Ajánlatok bizonyítvány másolatokkal  
küldendők:

**Lázár Mendel Simon**  
cimére **Torda.**

Jó bizonyítványokkal rendelkező

**kovács**

gépész uradalomban

**állást keres**

ápril 1-re vagy esetleg 24-re.

**Szöllősy Márton,**

Kolozsvár, Brassay-út 27. sz.

2142

## „NOXON“

**KANADA-KASZÁLÓ-GÉPEKET**

elsőrendű gyártmányt

Képes árjegyzékek  
ingyen és bérmentesen.



Képes árjegyzékek  
ingyen és bérmentesen.

**Kévekötőket, Aratógépeket,**  
**Fűkaszalókat,** melyek kifogástalanul  
dolgoznak

szállítanak:

2135

**Mayfath Ph. és Tsa, Bécs**

M. m. Frankfurt, Berlin, Páris.